

Juridisk teori, metode og videnskab, juni 2020

Stikord og pensumhenvisninger

Pensum: Jens Evald, Juridisk teori, metode og videnskab, 2. udgave, DJØF, 2020 ("lærebogen").

Højesteretsdommen U 2018.7 HD (vedhæftet) vedrører spørgsmålet om, hvorvidt en meniskskade opstået under en løbetur var omfattet af forsikringspolicens ulykkesbegreb. Privatskabte retskilder er behandlet i lærebogen, kapitel 6, s. 103 ff.

Opgave nr. 1 (75 %)

1. Henhører det retlige spørgsmål i højesteretsdommen under den offentlige ret eller privatretten?

SVAR: Det retlige spørgsmål henhører under privatretten (aftale mellem forsikrings-selskab og forsikringstager). Spørgsmålet bør ikke give anledning til problemer.

2. Er en forsikringspolice en retskilde?

SVAR: Der er tale om en (standard)aftale indgået mellem forsikringsselskabet og forsikringstageren, se nærmere om standardaftaler lærebogen s. 103 f. I lærebogen betegnes en standardaftale som en retskilde.

3. Har en forsikringspolice forrang for en lov?

SVAR: Nej, det kommer bl.a. til udtryk i D.L. 5-1-2, at alle kontrakter skal holdes, som ikke er "imod Loven eller Ærbarhed". Spørgsmålet er endvidere behandlet i lærebogen s. 20, hvoraf det bl.a. fremgår, at private retskilder indholdsmæssigt ikke kan være i strid med statens retsorden.

4. Hvilken vægt tillægges udviklingen i forsikringsselskabernes ulykkesdefinition af Højesteret?

SVAR: I højesteretsdommen er medtaget en "supplerende sagsfremstilling", hvor ulykkesbegrebets forhistorie er gengivet. Flertallet i Højesteret lægger vægt på ulykkesbegrebets forhistorie og de overvejelser, som førte frem til ændringen af ulykkesbegrebet.

5. Hvilken betydning tillægges praksis fra Ankenævnet for Forsikring af henholdsvis dommerne i Østre Landsret og dommerne i Højesteret?

SVAR: Den eneste, som tillægger praksis fra Ankenævnet for Forsikring betydning, er dissensen i Østre Landsrets dom. Hverken flertallet i Østre Landsret eller Højesteret tillægger denne praksis betydning.

6. Hvilke fortolkningsprincipper anvender henholdsvis Østre Landsret (både flertallet og dissensen) og Højesteret (både flertallet og dissensen)?

SVAR: Der er tale om kontraktfortolkning.

Flertallet i Østre Landsret tager udgangspunkt i en "naturlig forståelse", mens dissens tager udgangspunkt i en "almindelig sproglig forståelse" af begrebet "ulykkestilfælde".

Højesterets flertal tager udgangspunkt i sigtet med indførelsen af den nye ulykkesdefinition og lægger tillige vægt på uklarhedsreglen (enhver uklarhed skal fortolkes mod affatteren). Dissensen tager udgangspunkt i "ordlyden" samt overvejelser over forskellen på årsag og virkning: Der skal være tale om en "pludselig hændelse", der forårsager skaden. Hændelse og skade kan ikke være det samme, og en løbetur er ikke en pludselig hændelse.

7. Drøft dommens præjudikatværdi.

SVAR: Præjudikatværdi er omtalt i lærebogen, s. 119 og s. 132 ff. Dommen har stor præjudikatværdi, da den generelt fastslår, at skader, som pludseligt opstår under en løbetur, er omfattet af forsiringsdækningen.

Opgave nr. 2 (25%)

1. Hvilke overvejelser ligger til grund for forsikringsselskabernes ændring af ulykkesbegrebet?

SVAR: Overvejelserne er nærmere beskrevet s. 7 i dommen under "Supplerende sagsfremstilling".

2. Der ønskes en begrundet stillingtagen til, om de overvejelser, som ligger til grund for ændringen af ulykkesbegrebet, kan betragtes om retspolitiske overvejelser.

SVAR: Retspolitik er behandlet i lærebogens kapitel 8 (Retspolitik i praksis). Her omtales retspolitik generelt som betegnelse for udtalelser om, hvordan retten bør være (de lege ferenda) og ikke retten, som den er (de lege lata). Hertil bemærkes, at begrebet retspolitik ikke er et klart afgrænset begreb, og at det bruges af juridiske forfattere i forskellige betydninger. Om anbefalinger til en virksomhed om ændringer af en standardaftale, f.eks. en (standard)forsikringspolice, kan betegnes som retspolitik, er ikke behandlet i

lærebogen. Der er ikke nogen reel forskel på, om (retspolitiske) anbefalinger gives til lovgivningsmagten eller private virksomheder. Der er således ikke noget til hinder for at betragte overvejelser om eller anbefalinger til ændring af ulykkesbegrebet som retspolitiske. Der er tale om retspolitik, der bliver til en retskilde.